

Περιεχόμενα

Ευχαριστίες	17
Συντομογραφίες	18
Πρόλογος	19
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
Πώς ορίζουμε τον «Μεσοπόλεμο»;	21
<i>Περιοδολόγηση της αγροτικής ιστορίας και συστημικός (περι)ορισμός της εξεταζόμενης περιόδου</i>	21
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ: Ο ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΣ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟ.	
ΔΙΑΨΕΥΣΜΕΝΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ	
<i>Η κρίση και τα αδιέξοδα της αγροτικής οικονομίας στο γύρισμα του αιώνα</i>	31
Η σταφιδική κρίση και οι επιπτώσεις της: Η χρόνια εισοδηματική κρίση και η διαγραφόμενη διέξοδος	36
<i>Προσπάθεια ελέγχου της προσφοράς: Το «παρακράτημα»</i>	39
<i>Προσπάθεια αντιμετώπισης της πιστωτικής κρίσης: Η ίδρυση της Σταφιδικής Τράπεζας</i>	43
Η υπερατλαντική μετανάστευση ως διέξοδος στη χρόνια εισοδηματική κρίση της υπαίθρου	54
Η επιβολή μονοψωνιακού ελέγχου στην παρακρατούμενη σταφίδα και η διαμόρφωση του πρώτου υποδείγματος επιτυχούς παρέμβασης στη γεωργική οικονομία	64
<i>Προστασία των παραγωγών και μονοψωνιακή βιομηχανική εκμετάλλευση – Η Ενιαία</i>	64
Το αγροτικό ζήτημα στην Ηπειροθεσσαλία και η ωρίμανση του αιτήματος για αγροτική μεταρρύθμιση	76
<i>Η γέννηση του αγροτικού ζητήματος</i>	90
<i>Η διάψευση των ελπίδων για σιτάρκεια</i>	98
<i>Η πορεία προς την απαλλοτρίωση των μεγάλων γαιοκτησιών</i>	102
Το πληθυσμιακό μωσαϊκό των Νέων Χωρών και η αγροτική τους οικονομία:	
Αδιέξοδα και δυναμικότητα	106
<i>Το λανθάνον αγροτικό ζήτημα και η στασιμότητα της παραγωγής δημητριακών</i> ..	109
<i>Πληθυσμιακό μωσαϊκό, εθνοτικές συγκρούσεις και μεταναστευτικές διέξοδοι</i> ...	113
<i>Γεωργοί και αγορά: Συνύπαρξη και αλληλεξάρτηση</i>	115
<i>Η οθωμανική κρατική παρέμβαση στη γεωργική οικονομία</i>	117

<i>Βορειοελλαδική ιδιαιτερότητα: Η σημασία της κτηνοτροφίας</i>	121
<i>Η οικονομία του καπνού την εποχή του ιμπεριαλισμού: Μονοπωλιακή κυριαρχία και γεωργικά εισοδήματα</i>	123
<i>Οι Νέες Χώρες και η γεωργική δυναμική τους</i>	128

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ

<i>Ο πόλεμος ως καταλύτης</i>	133
Τα αποτελέσματα του πολέμου στην αγροτική παραγωγή: Κερδοσκοπία και καταστροφές	136
Η γέννηση των μηχανισμών κρατικής παρέμβασης: Υπουργείο Γεωργίας, ειδικοί οργανισμοί και αγροτικοί συνεταιρισμοί	142
Η αγροτική μεταρρύθμιση ως πολεμική προτεραιότητα και κοινωνικό διακύβευμα	149
Η καταστροφή των μειονοτήτων – Μετακινήσεις πληθυσμών και κοινωνικές ισορροπίες	155

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ: ΤΑ ΔΥΣΚΟΛΑ (ΚΑΙ ΜΟΝΑΧΙΚΑ) ΧΡΟΝΙΑ Ι.

Η «ΣΙΩΠΗΛΗ» ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 1920

<i>Η ελληνική κοινωνία στο χείλος της αβύσσου</i>	159
Η μακροχρόνια κίνηση του πληθυσμού κατά τον Μεσοπόλεμο	161
Αγροτική μεταρρύθμιση και αγροτική αποκατάσταση των προσφύγων	165
<i>Η διαδικασία απαλλοτρίωσης και η διάλυση των επάλληλων βαρών και δουλειών της γης</i>	166
<i>Η εφαρμογή της αγροτικής μεταρρύθμισης και τα αποτελέσματά της</i>	169
<i>Η αγροτική αποκατάσταση των προσφύγων</i>	174
<i>Τα προβλήματα της αγροτικής μεταρρύθμισης και του προσφυγικού εποικισμού</i>	179
Οι μακροχρόνιοι δείκτες παραγωγής κατά τον Μεσοπόλεμο	183
<i>Η επέκταση των αροτριαίων καλλιεργούμενων εδαφών και των αποδόσεων</i>	183
<i>Η κρίση και η αναδιάρθρωση της κτηνοτροφίας</i>	193
Η χρυσή εποχή του καπνού και η αργυρή της σταφίδας	198
<i>Η οικονομία του καπνού: Λειτουργία και συγκρούσεις</i>	198
<i>Το σταφιδικό αδιέξοδο: Ένα υπόδειγμα</i>	205
Η αναδιάρθρωση του πιστωτικού κυκλώματος: ΕΤΕ και συνεταιρισμοί	208
<i>Η ανάγκη ανάπτυξης της γεωργικής πίστης – Το έργο της ΕΤΕ και η ίδρυση της ΑΤΕ</i>	208
<i>Ο ρόλος των συνεταιρισμών</i>	212

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ: ΤΑ ΔΥΣΚΟΛΑ (ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ) ΧΡΟΝΙΑ ΙΙ.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΠΑΙΘΡΟΣ ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΚΡΙΣΗΣ

<i>Η παγκόσμια κρίση και οι επιπτώσεις της στις αγροτικές χώρες – Η αδυναμία συνεννόησης των ενδιαφερομένων</i>	219
---	-----

Η καπνική οικονομία κατά την κρίση: Όνειρα μονοπωλίου και πραγματικότητα . . .	224
<i>Η κρίση του εμπορίου καπνού και η αντιμετώπισή της</i>	225
<i>Προστασία της ποιότητας του προϊόντος και στήριξη των τιμών</i>	228
<i>Όνειρα μονοπωλίου και συνεννόησης</i>	230
Η εισοδηματική προστασία κατά τα χρόνια της κρίσης	234
<i>Η προσπάθεια ενίσχυσης της σιτοπαραγωγής – Ο ρόλος της ΚΕΠΕΣ</i>	234
Τα αδιέξοδα της αγροτικής εκμετάλλευσης: Στροφή στη διατροφική αυτάρκεια και την υπερχρέωση	238

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ: ΤΑ (ΛΙΓΟΤΕΡΟ) ΔΥΣΚΟΛΑ ΧΡΟΝΙΑ ΙΙΙ.
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΚΑΜΨΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΑΥΤΑΡΧΙΣΜΟΣ

<i>Τα μεταχρονολογημένα κέρδη – Τα μεγάλα παραγωγικά έργα και οι επιπτώσεις τους</i>	243
<i>Η αύξηση των παραγωγικών εκτάσεων και των στρεμματικών αποδόσεων</i>	245
<i>Η ανανεωμένη ζήτηση της προστατευόμενης βιομηχανίας – Η επέκταση της βαμβακοπαραγωγής</i>	246
<i>Η αργή βελτίωση της ελαιοκομίας</i>	248
<i>Ο καπνός στα χρόνια του κλήρινγκ</i>	251
<i>Οι τεχνικές βελτίωσης των καλλιεργητικών μεθόδων, τα χημικά λιπάσματα και τα νέα εργαλεία και μηχανήματα</i>	253
Τα αδιέξοδα της επέκτασης: Η αγροτική οικονομία προς τη στασιμότητα	256
<i>Η οριακή βελτίωση των αποδόσεων και της παραγωγικότητας</i>	256

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ: ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ.
ΠΟΛΕΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ

Η ριζική αναδιάρθρωση της ελληνικής αγροτικής οικονομίας μετά τους πολέμους . . .	265
Εισοδηματική κρίση και μετανάστευση	274
<i>Η κρίση και η παρακμή της καπνικής οικονομίας</i>	274
<i>Μετανάστευση και μετασχηματισμός της ελληνικής υπαίθρου (1955-1973)</i>	278
Οι νέες κατευθύνσεις και ο εκσυγχρονισμός της ελληνικής αγροτικής οικονομίας (1953-1974)	282
<i>Αναδασμός και συμπληρωματικές διανομές γης</i>	284
<i>Συγκέντρωση γης και κοινωνικές διαφοροποιήσεις</i>	285
<i>Η διόγκωση των δημόσιων και των ιδιωτικών επενδύσεων</i>	290
<i>Η διεύρυνση των περιφερειακών ανισοτήτων</i>	292
<i>Ο αναπροσανατολισμός των καλλιεργειών και η εμβάθυνση της λειτουργικής ολοκλήρωσης της οικονομίας</i>	294
<i>Δημόσιες επενδύσεις και εισοδηματική πολιτική</i>	296

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Μετά τον «Μεσοπόλεμο». Η ελληνική συμπύκνωση των τριών αγροτικών επαναστάσεων	299
---	-----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

<i>Η συγκρότηση της βάσης δεδομένων</i>	307
<i>Δείκτες και συντελεστές μετασχηματισμού</i>	308
<i>Εκτίμηση της αξίας της κτηνοτροφικής παραγωγής</i>	310
Σημειώσεις	315
Βιβλιογραφία	359